

Lässtrategier

När du läser använder du dig av olika strategier för att förstå och ta till dig textens innehåll. Det finns en mängd strategier som både vuxna och barn använder sig av.

Här presenteras några strategier som du tillsammans med din lärare kan träna på att använda när du läser.

Reda ut oklarheter

När du läser kan det ibland uppstå oklarheter. Det kan vara något i handlingen som gör att du inte riktigt hänger med, eller så finns det ord och begrepp som är svåra att förstå. För att reda ut oklarheterna i en text kan du behöva leta efter ledtrådar i texten, som gör att du förstår bättre. Då kan du till exempel backa och läsa om ett avsnitt. Du kan också slå upp ord i en ordbok eller fråga en kamrat eller lärare om hjälp att förklara dem.

Förutsäga

När du tittar på ett bokomslag, läser baksidestexten eller läser delar av en text kan du göra förutsägelser. Det betyder att du gör en klok gissning på vad du tror kommer att hända längre fram i texten. När du läser vidare kanske du får ny information som gör att din förutsägelse inte stämmer. Då kan du göra en ny förutsägelse. När du förutser kan du använda dig av kunskaper som du har fått när du har läst andra liknande texter.

Ställa frågor och dra slutsatser

Under tiden som du läser kan du ställa frågor om texten som gör att du förstår den bättre. Använd dig av frågeorden: Vad? Var? Vem? Hur? Varför? Frågorna som du och dina kamrater ställer kan ni sedan diskutera och svara på. Utmana er att ställa frågor som ni inte kan hitta svaret på med en gång i texten.

Att dra en slutsats betyder att du med hjälp av texten kan svara på en eller flera övergripande frågor, till exempel: Varför dog dinosaurierna ut?

Läsa mellan och bortom raderna

I en text kan inte allt stå utskrivet. Man brukar säga att en del information står mellan eller bortom raderna. Det betyder att du behöver drar en slutsats av något som inte finns utskrivet i texten. När du läser mellan raderna använder du dig av dina tidigare kunskaper och av ledtrådar i texten för att förstå texten. I texten nedan står det till exempel inte utskrivet vilken årstid det är. Men du kan säkert, med hjälp av dina kunskaper och ledtrådar i texten, förstå det ändå.

Lisen drog på sig mössan och vantarna. Det hade snöat mer än tio centimeter under natten. Hon tittade på mobilen. Klockan var 07.50. Nu måste hon skynda sig, annars skulle hon komma för sent. Det ville hon absolut inte!

När du läser bortom raderna funderar du vidare på det som står skrivet i texten. Av texten här ovanför förstår du att Lisen är försenad. Men du vet inte till vad. Du kanske funderar på om hon ska iväg till skolan eller hockeyträningen. Du undrar också varför Lisen absolut inte vill komma för sent. Har hon kommit för sent tidigare. Vad hände då? Detta sätt att tänka kring texten kallas för att läsa bortom raderna.

Göra textkopplingar

När du läser aktiverar du dina tidigare kunskaper och erfarenheter. Du kan koppla det du läser till något som du själv har varit med om. Du kan också koppla det till något som du har läst tidigare. Texterna kanske liknar varandra på något sätt. Det kan vara att handling, miljö, personer eller språk liknar varandra. Du kan också koppla det du läser i texten till något som finns i din omvärld. Det kan vara en person, en plats eller en händelse.

